

izvirnika. Drugi pot sta do sedaj prevedeni le dve: o Srečnem Jaromilu in o Soncu, mesecu in vetru. Posebno pozornost bosta brez dvoma vzbujali dve pravljici: o Žar-ptici in morski deklici in pravljica o Angelu varuhu. Tu se pravljčna snov oblikuje Němcovi že v kar droben roman, poln vročega čustva, tople fantazije in legendarnosti. Pogrešam pa med prevedenimi pravljico o Labodu — zakletem princu, pa še vse druge, za katere prosimo prevajalca, da nam jih čimprej podari v drugem zvezku Pravljič. Prav tako bi želeli, da dobimo nov prevod one Babice, ki nam jo je že Cegnar eno leto po izidu izvirnika prevedel in izdal v Cvetju. L. R.

Aleš Ušeničnik, Izbrani spisi, X. zvezek. Ljubljana 1941-XIX. Založila Ljudska knjigarna. Str. 355.

Vprav v današnjem času, ko dogodki okrog nas z vso težo človeka naravnost silijo, da se sredi vrtnicev življenja nehote vpraša, od kod in kam, je doživela Ušeničnikova Knjiga o življenju svoj tretji natis v seriji njegovih Izbranih spisov. Moto, ki ji ga je avtor napisal sredi prejšnje svetovne vojne (ob prvem natisu 1916), je tako postal med tem, ko je založnica zasnovala načrt za izdajo nadaljnjih šestih zvezkov, in med uresničenjem tega načrta spet živo aktualen. Saj smo se med tem tudi mi znašli znova sredi nove svetovne vihre.

Naš največji filozof, ki nam je zgradil na starih neporušljivih osnovah najpopolnejši filozofski sistem, je ob globokih filozofskih razmišljanjih, v katerih je prišel v mejah človeške spoznavne zmožnosti do skrajnih najvišjih spoznanj, živo začutil potrebo, da odgovori na tista prastara vprašanja, kaj je življenje, čemu živimo, ali je vredno, da živimo, ali je življenje vredno življenja.

V vseh časih se je človek trudil, da bi rešil uganko življenja. Zgradil si je brez števila svetovnih naziranj, ki naj bi življenju dala svoj smisel. Ali vsi ti poskusi mislecev niso zadovoljili. Uganka življenja je ostala nerazrešena, dvom nad življenjem je glodal dalje. Končni rezultat vseh teh razmišljanj je agnosticizem. Toda resnica je. Resnica je v veri, v krščanstvu, v Cerkvi. V luči krščanskih resnic in šele pod vidikom večnosti dobi življenje poln smisel.

Knjiga o življenju te z ostrino vprašanj pretrese v dno duše, ali Knjiga o življenju ti vrne mir srca. Kdor koli zdvajaš nad življenjem, vzemi, beri! Ne boš je odložil, dokler ne prideš do zadnje strani. Knjiga o življenju je knjiga za vsakogar. Priteza pa še posebej s svojim pesniškim slogom. Zanj bi nas zavidali tudi večji in kulturnejši narodi. Saj so našo Knjigo o življenju tudi že prevedli Čehi in Hrvatje. Z njo je Ušeničnik obogatil našo književnost kot malokdo.

Knjiga o življenju obsega skoraj polovico X. zvezka. V njem je v ponatisu še *Ontologija*, veda o bitju kot bitju, ali občna metafizika. V ontologiji avtor podrobno razpravlja o idejah in aksiomih, ki jih rabi že posebna metafizika pri tolmačenju in dokazovanju svojih vprašanj, to so: pojmov bitja, dej in možnost, bistvo in bit itd. Zlasti pa skuša ontologija z najvišjega vidika kar najbolj objasniti Bitje in bitje, t. j. razmerje prvega bitja, ki je Bit sama, do vsega drugega bitja.

Od spisov je v tem zvezku doživelo objavo Ušeničnikovo predavanje, ki ga je imel pred leti v našem Filozofskem društvu o filozofiji sv. To-

maža in novodobnih filozofskih smereh. Predavanje naj bi izšlo v Zborniku tega društva, ki se je že tedaj snoval, iziti pa bi moral letos spomladi, pa so ga v tiskarni v Kamniku uničile nove razmere. V predavanju orisuje Ušeničnik vznik in prodor aristotelizma v sholastiki, skupne osnove vsej sholastiki in razne struje v njej ter presoja, v koliko se moderne filozofske struje vračajo k osnovam tomizma.

Slovenci doslej še nismo imeli filozofskega slovarja. Nekaj filozofske terminologije pojasnjujejo sicer tudi druga dela, tako zlasti prejšnja izdaja Knjige o življenju. Iz teh osnov je sestavil Ušeničnik sto strani obsegajoč *Filozofski slovar*, ki je tudi našel prostor v pričujočem zvezku. Dasi je upoštevana v njem predvsem sholastična terminologija, bo povsem zadostil vsem nujnejšim potrebam za umevanje filozofije. Obsega razen izrazoslovja označbe vseh pomembnejših filozofov z navedbo njihovih poglavitnih del. V izrazoslovju je Ušeničnik posebno tenkočuten.

Ontologija in slovar sta obenem dopolnilo k prejšnjim trem zvezkom. S prejšnjimi tremi pomeni pričujoči brez dvoma enega največjih knjižnih dogodkov na našem knjižnem trgu.

J. Rakovec.

Jakov Sekulić, Za srećom. Roman. Zagreb 1940.

Knjiga je izšla med rednimi knjigami Suvremene knjižnice Matice Hrvatske. Pisatelj je eden novih, ki si s to knjigo utira pot v hrvatsko literarno javnost. Svoje delo je imenoval roman, dasi ne presega okvira raztegnjene povesti, ki pa se, še posebno zaradi enakomernega nihanja dejanja, lepo in vztrajno bere. Vsebini bi našli v vseh slovstvih dokaj močnih vzorcev in paralel, saj je ta motiv prišel v zadnjem času kar v literarno modo. Mladega fanta, zraslega v kmečki revščini, pošlje pesnik za sanjami v mestno življenje. Mogoče je posebnost Sekulićevega »romana« v tem, da to življenje Pavla stre. S trinajstimi tovariši vred ga odpelje od doma stari stric Luka za srečo. Pavlu obljubijo, da bo postal električar. Naivno sanja o tem svojem »urojenem« poklicu, toda »Radiša« in njegovi ga prevarajo za vse te sladke sanje. Izgubi izpod sebe pot, ki pelje za srečo, in se ne more vživeti v nobenem delu: ne strpi pri mizarju, pobegne od kovača, pusti pekarijo. Ko se pa za trdno odloči, da bo sam uresničil svoje sanje, ga policija pošlje domov. Poskusi še enkrat, toda zaman. Izmučenega in bolnega od tavanja za srečo, razočaranega od življenja, ga pripeljejo v revno domačijo. — Taka je vsebina te knjige. Poleg te glavne zgodbe se pisatelj dotakne mnogokje tudi nedavne dobe hrvatske gospodarske rasti (borba za zavarovanje delavcev). Vendar bi mu mogla nuditi ta močnejšo in bolj perečo problematiko. — Povest, kot rečeno, se bere lepo, saj je tudi pisana v vzornem jeziku. Kratka poglavja poživljajo. Pisec ne ljubi grmadenja besed in filozofiranja; pripoveduje nam zgodbo življenje samo. — Knjiga je bila naknadno v novih prilikah nagrajena od Hrvatske države.

L. R.

Filozofija v sodobni Italiji

Fašizem je dal tudi filozofiji nekaj tistega mladostnega razmaha, ki ga hoče vzbuditi na vseh poljih fašistovska »giovinezza«. Ustanovil je institut za filozofijo (Istituto di studi filosofici), ki je izdal že več